

Äänekosken kaupunki / Kulttuuri- ja liikuntatoimi

Osavuosisikatsaus 1/2026

Koko toimialan tavoitteita ohjaavat vuoteen 2028 asti kulttuuri- ja liikuntaohjelman neljä kärkitavoitetta, jotka ovat: 1. Kulttuuri- ja liikuntatoimi terveellisten, turvallisten ja viihtyisän elinympäristön, elävän keskustan ja aktiivisten kylien kehittäjänä, 2. Kulttuuri ja liikuntatoimi monipuolisten harrastus- kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan vahvistajana, 3. Kulttuuri- ja liikuntatoimi elinikäisen kehittymisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana sekä 4. Kulttuuri- ja liikuntatoimi kulttuuri- ja liikuntatilojen ja alueiden kehittäjänä. Vuosittain toimiala edistää talousarvionsa puitteissa kulttuuri- ja liikuntaohjelman kärkitavoitteiden toimenpiteitä niiltä osin, kuin ne ovat kesken tai jatkuvaa toimintaa. Kulttuuri- ja liikuntatoimella on talousarvioon määritelty lisäksi toimialakohtaisia tavoitteita, jotka täydentävät kulttuuri- ja liikuntaohjelman tavoitteita. Tavoitteet on johdettu Tea-viisari kyselyn pohjalta.

Kulttuuri- ja liikuntatoimen toiminta on toteutunut suunnitellusti, eikä merkittäviä riskitekijöitä ole ollut. Ensimmäisen kvartaalin aikana on valmisteltu toimialan vuoden 2026 investointeja: Suolahden uimahallin investointi ja kalustaminen, Äänemäen juoksuportaat, Koiviston koulun piha-alueen loppuunsaattaminen liikuntapaikkojen osalta, Rantapuiston ulkokuntosali, pääkirjaston omatoimijärjestelmä, kulttuurihistoriallisen museon investointi ja näyttelyn rakentaminen sekä uimahallin kassa- ja kulunvalvontajärjestelmä. Lisäksi toimialalla on käynnissä rekrytointeja musiikkiopistossa, liikuntapalveluissa ja kirjastotoimessa sekä museotoimen syksyn rekrytointeja valmistellaan.

Lasten ja nuorten kulttuuritoiminnassa toteutetaan tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää, ikätason huomioivaa kulttuurikasvatusta päiväkodeissa, esiopetuksessa sekä perusopetuksessa. Ensimmäisen kvartaalin aikana toteutettiin Elina Mäkisen sanataidetyöpajat kaikissa varhaiskasvatus- ja esiopetusyksiköissä. Työpajoja oli yhteensä 41 ja niihin osallistui 644 lasta. Lisäksi perusopetuksen puolella toteutettiin 5-luokkalaisten elokuvapolku, johon osallistui 177 lasta. Lastenkulttuurin osalta keskityttiin myös kesäkuun alussa järjestettävien Lasten kulttuuripäivien ja Äksön -tapahtumien valmisteluun. Kulttuuritoimi tukee kulttuurilähetteellä esimerkiksi terveydellisten, sosiaalisten ja taloudellisten syiden vuoksi heikommassa asemassa olevia lapsia, nuoria ja perheitä kulttuurin harrastustoiminnassa. Kulttuurilähetteitä myönnettiin ensimmäisen kvartaalin aikana yhteensä 13 kpl. Nuorten kulttuuritoiminnassa tehtiin yhteistyötä nuorisopalveluiden kanssa Rock Cafe -tapahtuman järjestämisessä, johon osallistui yhteensä 63 henkilöä.

Työikäisille suunnatun kulttuuritoiminnan tavoitteena on järjestää työikäisille laadukasta, monipuolista ja saavutettavaa esittävän taiteen tarjontaa sekä kevät- että syyskaudelle (kausiohjelma). Kausiohjelman konsertteja järjestettiin Kulttuurikeskus Painotalolla ensimmäisen kvartaalin aikana 3 kpl ja niihin osallistui yhteensä 320 henkilöä. Näiden lisäksi järjestettiin Äänekosken kulttuuri- ja liikuntagaala, jossa palkittiin menestyneitä urheilu- ja kulttuurihenkilöitä. Gaalaan osallistui yhteensä 96 henkilöä.

Kulttuuritoimi pyrkii lisäämään ikääntyneiden kulttuuritoimintaa muun muassa kohdentamalla kulttuuripalveluja (kulttuuritoimen kausiohjelman sisällöt) liikuntapalveluiden seniorikortin ostaneille, huomioimalla palveluasumisen yksiköissä asuvat ikäihmiset esimerkiksi viemällä yksiköihin taidesisältöjä (mm. konsertteja) sekä järjestämällä matalan kynnyksen kulttuurihyvinvointipalveluja. Seniorikorttia käytettiin kulttuuritoimen kausiohjelman konsertteihin yhteensä kertaa 70 kertaa. Teatteri Rollo vieraili kuuden esityksen verran palveluasumisyksiköissä. Esityksiin osallistui yhteensä 189 ikäihmistä.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan osalta kulttuuritoimi tuottaa osallisuutta edistäviä sisältöjä, kuten ilmiökahvit ja kulttuurifoorumit. Kulttuurifoorumi järjestettiin 3.2. ja siihen osallistui yhteensä 13 henkilöä. Ilmiökahvit juotiin 27.3. ja tapahtumaan osallistui yhteensä 85 henkilöä.

Taidemuseossa oli ensimmäisen kvartaalin aikana *Tilassa aika, valo ja muisti - Veera Ruuth* -näyttely alkaen 27.1.2026. Tarkastelujakson aikana museossa vieraili 526 kävijää. Näyttelytoiminnan lisäksi järjestettiin kaksi taiteilijatapaamista, joissa osallistujia oli yhteensä 25. Taiteen lukupiiri kokoontui 8 kertaa, osallistujia oli yhteensä 75. Lisäksi Taidemuseossa vieraili maahanmuuttajaryhmiä yhteistyössä Koskelan Setlementin kanssa, lukion kuviryhmiä, TYHY-iltapäivä, POKEn opiskelijaryhmiä ja Wahlmannin talon ryhmä.

Suolahden uimahallin peruskorjausrakka saatiin päätökseen 31.3.2026. Tilassa tehdään vielä viimeistelyjä ja kalustuksia seuraavan kvartaalin aikana. Ensimmäisten koululaisryhmien kanssa hallia päästiin koeponnistamaan ns. rasiuskokeiden aikana jo maaliskuussa. VesiVelho täytti 30 vuotta 1.2.2026 ja sen kunniaksi pidettiin 30 h synttärüinti sekä kutsuvierastilaisuus ja synttärakahvitukset kuntalaisille. Sisäliikuntapaikoilla ensimmäinen kvartaali oli otteluiden aikaa ja neljä paikkakunnan eri lajien joukkuetta on nousemassa sarjaa ylemmäs. Ulkoliikuntapaikoilla talvikausi oli lyhyt ja vähäluminen. Jääkenttien hoito jouduttiin lopettamaan osassa kohteissa jo talvilomaviikolla ja tekojääkonekin piti sulkea maaliskuun toisella viikolla. Aikaisen kevään vuoksi suosittu jäälaturaus kesti vain kolme viikkoa ja ensilumenladunkin kunnostus jouduttiin lopettamaan kuukautta aiemmin kuin edellisinä talvina. Myös Äänemäen laskettelurinteessä pakkastalvi ja aikaisin tullut kevät vaikeuttivat toimintaa.

Hyvinvointialueen terveysasemalta ei ohjautu ryhmiin enää aikaisempien vuosien tavoin asiakkaita, mikä näkyy tilastoissa etenkin iäkkäille suunnattujen ryhmien määrän vähenemisenä. Syynä lienee osittain hyvinvointialueen LifeCare -potilastietojärjestelmään siirtyminen sekä eri alueiden palveluiden harmonisointi. Erityisliikunnassa on kevään aikana tehty tulevaisuuteen suuntautuvaa tarkastelua ja tilannearviointia, jolla tähdätään toiminnan kehittämiseen, muuttuneeseen tilanteeseen soveltuvien työtapojen löytämiseen ja erityisliikunnan roolin selkiyttämistä koko kunnan liikunnallisen elämäntavan edistämisen kontekstissa. Älykuntosalin yhteiskäyttö ei ole kvartaalin aikana edennyt hyvinvointialueen päässä. Älyä liikkuu -hankkeelle on sen sijaan ohjautunut asiakkaita Novan eri yksiköistä sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollosta. Ulkoilu- ja koiraulkoiluystävällisyyttä on jatkettu myös talvella 40 vapaaehtoisen voimin. Koiraulkoiluystävien kimppaulkoiluissa on kvartaalin aikana ollut mukana yhteensä 31 osallistujaa. Ulkoiluystävät käyvät laitoksissa ulkoiluttamassa asukkaita eri taajamissa: Sumiaiskodilla kerran viikossa, Konginkankaan palvelutalolla kerran kuukaudessa, Äänekosken ulkoiluystävät ulkoiluttavat joka toinen viikko kiertäen Kuhnamon, Eerolanrannan ja Tukipuun palvelutalot.

Ala-Keiteleen musiikkiopisto järjesti tapahtumia ensimmäisen kvartaalin aikana 23, joissa oli yleisöä 1712 henkeä. Kirjastoissa puolestaan toteutettiin perinteisen lainaustoiminnan lisäksi alkuvuodesta esim. lukupiirit, kirjavinkkauksia eri kohderyhmille, satutunteja, digineuvontaa, novellikoukkutapahtumia, lasten lautapelikerhoa sekä pop-up-kirjastokeikkoja nuorisotalolla, koululla ja päiväkodeilla. Lisäksi ystävänpäivänä järjestettiin Ystäväni on kuin villasukka -tapahtuma Suolahden kirjastossa yhdessä eri yhteistyökumppaneiden kanssa.

Päivitetty Äänekosken kaupungin kulttuuri- ja liikuntaohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 4.5.2026 § 37. Kulttuuri- ja liikuntaohjelman toteutus on edennyt hyvin tarkastelujakson aikana. Ohjelman kautta tuetaan kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja aktiivista harrastustoimintaa, ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja mielenterveyteen liittyviä haasteita sekä edistetään yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja tasa-arvoa kuntalaisten välillä. Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuri- ja liikuntapalvelut lisäävät kaupungin tunnettua ja

vahvistavat Äänekosken positiivista imagoa houkutellen osaltaan uusia asukkaita kaupunkiin. Merkittävimpiä toteutumia raportointijaksolla ovat edellä kuvattujen toimintojen lisäksi muun muassa kylien investointiavustusten jako viranhaltijapäätöksin. Monipuolista yhteistyötä on toteutettu kulttuuri- ja liikunta-alalla toimivien yhdistysten, yhteisöjen ja yksityisten kanssa mm. tarkastelujakson aikana on järjestetty kaksi foorumia.

Tuloskortti 1/2026

Kulttuuri ja liikunta			
Vuosi	2026	Toteutuma	Selite
Tuloskortti	Tavoitetaso	31.3.2026	poikkeamasta
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa			
Uimahallien kävijämäärät	75000	24647	Tavoitetaso täyttyy
Seniorikorttien määrä	500	312	Tavoitetaso täyttyy
Musiikkiopiston oppilasmäärä	350	379	Tavoitetaso täyttyy
Liikuntatilojen käyttövuorojen määrä (sisä- ja ulkotilat)	5000	3423	Tavoitetaso täyttyy
Kulttuuritilojen käyttövuorojen määrä	1000	330	Tavoitetaso täyttyy
Kulttuuritilojen ja tapahtumien kävijämäärät	18000	6719	Tavoitetaso täyttyy
Kulttuuritapahtumien määrä	100	22	Tavoitetaso täyttyy
Kirjastojen lainausten määrä	225000	60 073	Tavoitetaso täyttyy
Kirjastojen kävijämäärä	120000	62 630	Tavoitetaso täyttyy
Juniorikorttien määrä	150	48	Tavoitetaso täyttyy
Erityisliikunnan ryhmien määrä	50	20	Tavoitetaso täyttyy
Erityisliikunnan ryhmien käyntikertojen määrä	6000	1759	Tavoitetaso täyttyy